

Chợ cỏ Ô Lâm

Trên địa bàn tỉnh An Giang có nhiều chợ quê hình thành rất độc đáo, gắn liền với đặc thù sinh hoạt của người dân. Nhưng có một chợ quê rất độc đáo mà kẻ mua - người bán chỉ một món duy nhất là... cỏ và nhóm họp cũng vào buổi trưa, đó là chợ cỏ Ô Lâm. Chợ nằm trên địa bàn xã miền núi cùng tên của huyện Tri Tôn, chợ đã giúp đồng bào Khmer nơi đây có công ăn việc làm, cải thiện thu nhập...

Khoảng 11 giờ đến 12 giờ, bến chợ Ô Lâm trở nên nhộn nhịp. Dưới kênh, có nhiều xuồng máy, vô lẫn từ ngoài đồng Ninh Phước chạy vô tấp nập. Trên bờ, những người già đứng trông con cháu, trẻ nhỏ thì đón cha mẹ, rồi xuất hiện một vài chiếc xe honda đậu chờ sẵn. Nghe bà con đối đáp và gương mặt ai cũng hơn hờ cho thấy bà con đã quên hết mệt nhọc sau một buổi đi... tằm cỏ trên đồng xa. Với chiếc ghe nhỏ, anh Chau Nap (ấp Phước Lộc) khoe, anh cùng vợ cắt được 80 bó cỏ (khoảng 5kg/bó), bán hết (2.000đồng/bó) trừ tiền xăng kiếm được 100.000đồng/buổi/2 người. "Có tiền nhưng cực lắm. Đi xa quá, phải thức từ 3 - 4 giờ sáng, nấu cơm đem theo, rồi chạy lòng vòng qua tới Nông trường tràm Hòn Đất (Kiên Giang)" - anh Chau Nap kể.

Chợ cỏ Ô Lâm.

Surone giải thích. Số lượng cỏ cắt được mỗi buổi dao động 80 bó - 100 bó/buổi/2 người, hôm nào bắt gặp đám cỏ nhiều và cắt giỏi cũng chẳng hơn bao nhiêu. "Cực thiệt nhưng chỉ làm một buổi, còn một buổi ở nhà coi bò, vừa chăm sóc ruộng rẫy" - chị Neáng Ấy (ấp Phước Lợi) tính.

Chợ cỏ Ô Lâm được xem là mô hình "Làm ăn mùa nước nổi" ở miền núi, vùng đồng bào Khmer của huyện Tri Tôn. Đây là mô hình "Sống chung với lũ" hay còn gọi là "Đề án 31" của UBND tỉnh An Giang, bởi "chợ" xuất hiện từ những năm 2000 và lúc cao điểm lên tới hàng trăm lao động tham gia. Song, theo ông Chau Suôn (ấp Phước Long) kể lại, nguồn cỏ ngày trở nên khan hiếm, trong khi nhu cầu thức ăn cho bò mỗi lúc càng tăng. Hiện tại, số lao động tham gia cắt cỏ đồng xa giảm còn một nửa, những người có ghe và trệt chở mướn cũng ít tham gia.

Không riêng gì Ô Lâm, nhiều xã, thị trấn miền núi vẫn xem con bò là vật nuôi chính trong các phum, sóc. Trong khi đó, đồng dành cho chăn thả ngày càng thu hẹp, bởi diện

Nếu tính lộ trình một chuyến đi như vậy, ít nhất 30 cây số, vượt khỏi địa phận An Giang và qua tận bên Hòn Đất, Kiên Lương. Vợ chồng Chau Surone (ấp Phước Lộc) bảo, đi xa mới có cỏ tốt và cắt được nhiều, còn cặp theo bờ kênh Ninh Phước và kênh ranh An Giang - Kiên Giang cỏ rất ít, vả lại không phải có ống thì ít người chịu mua. "Đồng bên An Giang làm lúa 2 vụ, nước lên trồng trọt, đâu có cỏ mà cắt. Buộc phải qua tới Hòn Đất, Kiên Lương. Bây giờ, có nhiều người cắt nên cỏ cũng ít, phải đi xa mới có" - anh Chau

tích đất ruộng trên, đất co bung, đất đồng bằng lại được khai thác sản xuất tối đa. Nguồn thức ăn xanh để chăn nuôi bò cũng khan hiếm dần, nhất là mùa nước nổi hàng năm. Bên chợ Ô Lâm có lợi thế nối liền tuyến kênh Ninh Phước nên nhiều ghe, xuồng ra vô thông thương. Chợ cỏ ở đây trở thành đầu mối, chi phối cả bên An Túc và Cô Tô, thậm chí người nuôi bò ở trên Tri Tôn và Núi Tô cũng chạy xe ba gác, xe honda xuống Ô Lâm mua cỏ khi bò không chăn thả được.

Không phải bỗng dưng, Ô Lâm xuất hiện chợ cỏ và tồn tại cả chục năm nay. Đồng bào Khmer địa phương nói, có người chăn nuôi bò cần cỏ tất nhiên sẽ có người cung ứng nguồn thức ăn xanh. Tuy nhóm họp nhận nhíp chỉ trong mấy tháng mùa nước, nhưng từ khi hình thành "chợ" chưa ai thấy cỏ "ế" bao giờ. Thực tế cho thấy như vậy, người sở hữu cũng quả quyết như thế, bằng chứng là hôm chúng tôi đến buổi sáng và ở lại buổi chiều chẳng thấy bó cỏ nào, ngược lại buổi trưa hoạt động đúng nghĩa... chợ cỏ Ô Lâm như tiếng lành đồn xa. Đây cũng là điều độc đáo ở vùng đồng bào Khmer và miền núi này. Nhiều bà con còn bảo rằng, nhờ "chợ cỏ Ô Lâm" mà lao động trong các phum, sóc của xã có thêm việc làm, cải thiện thu nhập gia đình trong thời gian chờ thu hoạch lúa ruộng trên và chuẩn bị bắt tay vào sản xuất vụ đồng xuân tới.

TRỌNG ÂN